

ženska soba

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ

2012.

ŽENSKA SOBA

SADRŽAJ

- 1. SAŽETAK RADA ŽENSKE SOBE U 2012. GODINI**
- 2. UVOD**
- 3. EDUKACIJSKI PROGRAMI**
  - 3.1. Seksualno nasilje, uključujući i trgovanje ženama u svrhu seksualne eksploatacije**
  - 3.2. Seksualna prava, seksualnost, seksualne i rodne manjine, spol i rod**
  - 3.3. Rodno uvjetovano nasilje**
- 4. ISTRAŽIVANJA**
- 5. DIREKTAN RAD SA ŽRTVAMA SEKSUALNOG NASILJA**
- 6. IZDAVAŠTVO**
- 7. JAVNI RAD**
  - 7.1. Mreže, timovi, radne skupine, koalicije, koordinacije**
  - 7.2. Medijska prisutnost**
- 8. ORGANIZACIJSKI RAZVOJ ŽENSKE SOBE**
- 9. TKO SMO – OSNOVNE INFORMACIJE O ŽENSKOJ SOBI**
- 10. FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ ŽENSKE SOBE**
- 11. KAMO IDEMO – PLANOVI RAZVOJA ŽENSKE SOBE**

12. PRILOZI

Prilog 1. Struktura Ženske sobe u 2012. godini

Prilog 2. Popis članica/ova, Upravnog odbora i Koordinacijskog tima u 2012. godini.

Prilog 3. Popis volonterki i volontera Ženske sobe i odrađenih sati tijekom 2012. godine

1 . S A Ž E T A K R A D A

Za Žensku sobu je 2012. godina bila iznimno uspješna, s brojnim aktivnostima i značajnim događajima, poput pokretanja web stranice „Sigurno mjesto“ i kampanje „U tri klika biraj život bez nasilnika“ kao i brojnih drugih koje će biti opisane u ovom izvještaju.

U 2012. godini Ženska soba je provela **13 programa i projekata**, od kojih su se neki nastavljali iz prethodne godine, a neki započinjali tijekom godine. Uz njih, provedeno je nekoliko volonterskih projekata, čiju smo važnost prepoznale te odlučile uložiti trud i vrijeme unatoč nepostojanju financijske potpore.

Najvažnije postignuće Ženske sobe u 2012. godini je pokretanje web stranice **www.sigurno mjesto.hr**, prve takve stranice koja ženama žrtvama bilo kojeg oblika nasilja olakšava nalaženje pomoći i podrške, na način da se na jednom mjestu obuhvate sve potrebne informacije za prijavu nasilja, kao i unaprjeđenje razmjene informacija između nadležnih institucija sa OCD-ima. Web stranica okosnica je medijske kampanje „**U tri klika biraj život bez nasilnika**“ a sami cilj medijske kampanje je jasno poslati poruku ženama žrtvama nasilja da nisu same te da za situaciju nasilja uvijek postoji izlaz, kao i podršku da prijave nasilje.

U okviru **edukacijskih programa** održano je ukupno **122** različite edukacije, od čega **60** radionica, **25** predavanja, **10** radionica teatarskih vještina, **8 višednevnih** treninga, **8** okruglih stolova, **3** javne akcije, **2** kazališne predstave, **2** jednodnevna treninga i **1** javno predavanje, **1** promocija, **1** konferencija i **1** simpozij. Ciljne grupe naših edukacija su predstavnice/i organizacija civilnog društva, predstavnice/i državnih institucija i tijela, učenice/i, studentice/i, žene općenito i građanstvo, a na edukacijama je u 2012. godini sudjelovalo čak **6292** osoba.

U **Centru za žrtve seksualnog nasilja** održano je ukupno **531 savjetovanja**, a pomoć i podršku dobilo je **125 žrtava**. Najčešći problemi bili su silovanje i nasilje u obitelji (81%).

Tijekom 2012. godine objavile smo i tiskale brojne materijale. Tiskale smo **17 različitih materijala**: 8 različitih letaka, letak za osobe koje su preživjele bilo koji oblik seksualnog nasilja, „*Nemoj se bojati sjene*“, letak sa informacijama o kazališnoj predstavi o trgovanju ljudima „*Zašto ja?*“, *niz letaka posvećenih promociji web stranice „Sigurno mjesto“ prilagođenih različitim ciljanim skupinama, materijale za javne akcije i kampanje (baneri, promotivni panoi, city lights plakati, bedgevi)* te niz različitih promotivnih materijala Ženske sobe – *majice (2 različite, čašice i sl.)*.

Članice/ovi Ženske sobe sudjelovale su na **30 međunarodnih i lokalnih konferencije i/ili sastanka, tematske sjednice** i sl. koje su organizirale lokalne i/ili međunarodne organizacije ili vladina tijela i institucije. Sudjelovale/i smo i na **38 sastanka različitih mreža** (npr. Ženska mreža Hrvatske, PETRA mreža), **timova, radnih skupina, koalicija i koordinacija**.

Rad Ženske sobe su tijekom godine pratili različiti mediji, ukupno **299** puta. Na web stranicama Ženske sobe objavljeno je **51** članaka o našim redovnim aktivnostima, a dostupni su na hrvatskom i engleskom jeziku. Na blogu Ženske sobe objavljeno je **27** tekstova čiji su autorice/i članice/ovi Ženske sobe, drugih organizacija civilnog društva i naši suradnice/i.

IZDVAJAMO NAJVAŽNIJE DOGAĐAJE ZA ŽENSKU SOBU U 2012. GODINI:

- 1) Ženska soba pokrenula web stranicu „Sigurno mjesto“
- 2) Ženska soba pokrenula kampanju „U tri klika biraj život bez nasilnika“ u kojoj sudjeluje preko 40 slavnih osoba, uključujući predsjednika Republike
- 3) Pridružila nam se naša šesta članica, dipl. pravica Anamaria Drožđan - Kranjčec, koja je zaposlena od 01.10.2012.
- 4) Kupile smo svoj 1. službeni automobil, „Zvezdanu“
- 5) Organizirale smo okrugli stol o medicinski potpomognutoj oplodnji (u suradnji s udrugom Roda) i okrugli stol „Nasilje nad ženama s invaliditetom“ povodom Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama
- 6) Ženska soba organizirala javnu akciju u Rijeci s ciljem informiranja šire javnosti o problematici nasilja nad ženama i javnu akciju u Zagrebu „Senzibilizacija javnosti o problematici nasilja u obitelji“
7. Koordinatorica Ženske sobe Maja Mamula doktorirala na Filozofskom fakultetu u Zagrebu a Antonija Hojt, naša asistentica na projektima diplomirala na Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu u Zagrebu

Proslava 10. rođendana Ženske sobe
(Kazalište Trešnja, prosinac, 2012.)

2. U V O D

Ženska soba je tijekom 2012. godine provodila **13** programa i projekata unutar 3 nosive programske teme.

Iz tablice 1 vidimo nazive programa/projekata i donatore koji su financijski podržali rad Ženske sobe i izvođenje navedenih programa/projekata, kao i volonterske projekte Ženske sobe.

Tablica 1. Popis projekata/programa i donatora Ženske sobe u 2012.

br.	Naziv projekta i donator	iznos kn
1	Institucionalna potpora stabilizaciji i/ili razvoju udruge Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva (01.01.2011. – 31.12.2013.)	300.400 kn
2	Institutional support for organizational development Global Fund for Women (09.04.2012. – 08.04. 2013.)	125.889,39 kn

	CENTAR ZA ŽRTVE SEKSUALNOG NASILJA	
3	Grad Zagreb – Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe sa invaliditetom (06.06.2012. – 31.12.2012.)	40.000,00 kn
4	Ministarstvo socijalne politike i mladih (01.01.2012. – 31.05.2012.)	216.700,00 kn
5	(01.06.2012. – 31.12.2012.)	242.666,00 kn
6	Sigurno mjesto/Safe Zone EU – IPA 2009. – I komponenta (04.05.2012. – 03.05.2014.)	648.527,41 kn
7	Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske	149.892,23 kn
	Senzibilizacija i osvještavanje javnosti o problematici nasilja u obitelji - medijska kampanja „U tri klika biraj život bez nasilnika“	
8	Grad Zagreb, Ured gradonačelnika, Služba za promicanje ljudskih prava, ravnopravnost spolova, odnosa s nacionalnim manjinama i vjerskim zajednicama i razvoj civilnog društva (01.05.2012. – 31.12.2012.)	20.000,00 kn
9	Grad Zagreb - Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom (01.10.2012. - 31.12.2012.)	15.000,00 kn
10	Glumom protiv trgovanja ljudima! Ured za ljudska prava Vlade RH (29.05.2012. – 31.12.2012.)	34.960,00 kn
9	Glumom protiv nasilja! Grad Zagreb – Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport (29.08.2012. – 31.12.2012.)	20.000,00 kn
10	Nasilje nad ženama – prepoznaj i spriječi! u partnerstvu sa organizacijom “Žene ženama – Sarajevo” Foundation open Society Institute (01.06.2011. – 31.05.2013.)	10.680,65 kn
11	Rod, rodne uloge, seksualnost, nasilje! – istraživanje Volonterski projekt Ženske sobe (od 2009.-)	V
12	REKOM Volonterski projekt Ženske sobe (od 2008.-)	V
13	Inicijativa za građanski odgoj Volonterski projekt Ženske sobe (od 2009.-)	V

Slika 1. Područja rada Ženske sobe u 2012. godini

Kao i proteklih godina, rad Ženske sobe organiziran je u okviru **pet glavnih aktivnosti**: edukacija, istraživački rad, direktan rad sa žrtvama seksualnog nasilja, izdavaštvo, te javni rad, lobiranje i umrežavanje.

Slika 2. Aktivnosti Ženske sobe u 2012. godini

U daljnjem tekstu dat ćemo pregled osnovnih aktivnosti rada Ženske sobe u 2012. godini.

Bezuvjetno prijateljstvo sa samom sobom je sjeme naše sreće!

Pema Chodron

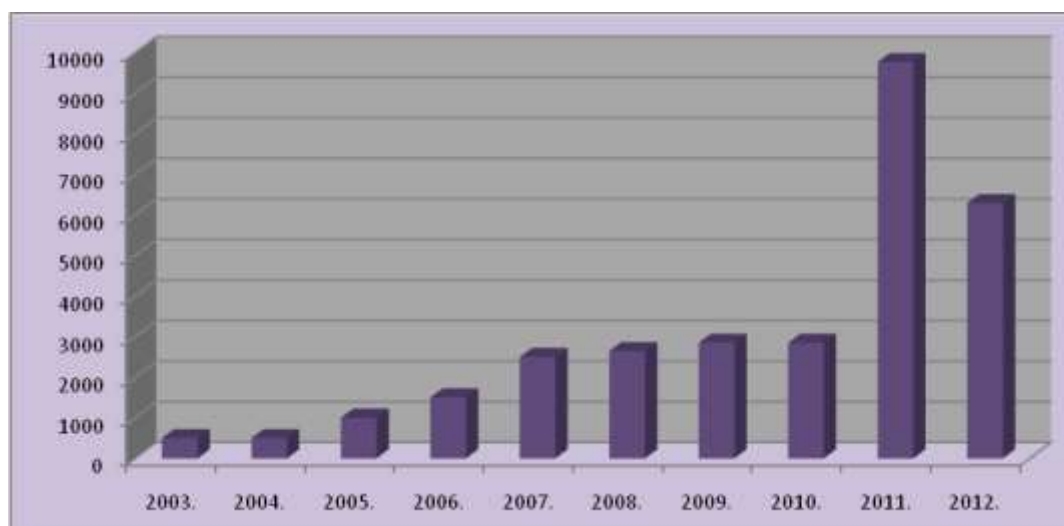

3. EDUKACIJSKI PROGRAMI

Edukacijski projekti i programi jedna su od najaktivnijih područja u radu Ženske sobe. Dugogodišnje iskustvo i rad na razvoju edukacijskih programa i praksi učinio je naše treninge i predavanja prepoznatljivima po stručnosti i kvaliteti, a naš edukacijski rad kao iznimno profesionalan i na visokoj razini. O važnosti edukacija koje pruža Ženska soba dodatno govori da smo od 2003. godine do danas imale/i više od **29,000** korisnica/ka različitih edukacija (grafikon 1).

Grafikon 1. Broj korisnica i korisnika edukacija koje je organizirala i provela Ženska soba od 2003. do 2012. godine

Edukacije su sastavni dio Strateškog i Operativnog plana Ženske sobe, a osim aktivnosti predviđenih projektima, Ženska soba dobiva i brojne pozive za provođenje edukacija od strane organizacija civilnog društva, strukovnih udruženja, obrazovnih institucija i/ili različitih vladinih tijela i institucija.

Trening za predstavnice organizacija civilnog društva o Minimalnim standardima
(Terme Jezerčica, studeni, 2012.)

Glavna područja edukacije su:

- Seksualno nasilje, uključujući trgovanje ženama u svrhu seksualne eksploatacije;
- Seksualna prava, seksualnost, seksualne i rodne manjine, spol i rod;
- Rodno uvjetovano nasilje - nasilje protiv žena;

Načini provođenja edukacija su različiti i prije svega prilagođeni ciljnim grupama, a uključuju:

- predavanja,
- radionice i treninge (jednodnevne, višednevne),
- okrugle stolove,
- javne tribine.

Glavne ciljne grupe edukacija su:

- Predstavnice/i organizacija civilnog društva iz Hrvatske, regije, ali i drugih zemalja;
- Predstavnice/i različitih relevantnih državnih institucija i tijela;
- Učenice i učenici srednjih i osnovnih škola;
- Studentice i studenti različitih pomagačkih fakulteta;
- Građanstvo općenito, s naglaskom na žene kao vulnerabilnu skupinu.

Tijekom 2012. godine članice Ženske sobe održale su **122** različitih edukacija, od čega **60** radionica, **25** predavanja, **10** radionica teatarskih vještina, **8** višednevnih treninga, **8** okruglih stolova, **3** javne akcije, **2** kazališne predstave **2** jednodnevna treninga, **1** javno predavanje, **1** konferenciju i **1** simpozij. U 2012. ukupno je **6,292** osoba sudjelovalo na različitim edukacijama

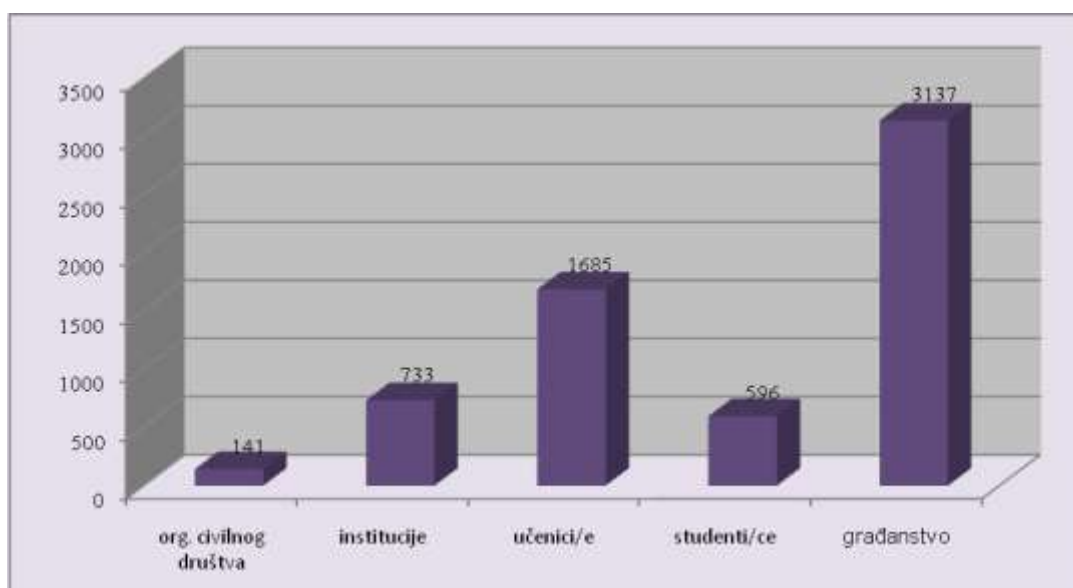
Ženske sobe.

Teme održanih edukacija bile su najčešće vezane uz seksualno nasilje (74%), seksualna prava i rodna ravnopravnost (21%) kao i rodno uvjetovano nasilje (5%) (grafikon 2). Najčešći korisnici naših edukacija bili su učenici/e, građanstvo, studenti/ce i predstavnici/e nadležnih tijela i institucija (grafikon 3).

Grafikon 2. Održane edukacije s obzirom na teme

Grafikon 3. Korisnici/e edukacija Ženske sobe u 2012. godini

3.1. SEKSUALNO NASILJE UKLJUČUJUĆI I TRGOVANJE ŽENAMA U SVRHU SEKSUALNE EKSPLOATACIJE

Ovo područje uključuje razvoj preventivskih programa i projekata protiv seksualnog nasilja, kao i osvještavanje ciljnih grupa o problemu kroz: radionice, treninge, predavanja, okrugle stolove i kazališne predstave. Ciljne grupe su iste kao i za sve druge oblike edukacija, s naglaskom na

mladima.

- U 2012. godini održano je ukupno **60 različitih edukacija o seksualnom nasilju**, od čega **39** radionica, **7** predavanja, **10** radionica teatarskih vještina, **2** kazališne predstave, **2** treninga), za ukupno **1.646** korisnika/ica od čega:

- ✚ **133** predstavnika i predstavnica relevantnih državnih institucija i tijela
- ✚ **212** studenata i studentica
- ✚ **1265** učenika/ca osnovnih i srednjih škola
- ✚ **20** predstavnika/ca organizacija civilnog društva
- ✚ **16** osoba koje su sudjelovale na javnom predavanju

Teme navedenih edukacija bile su različite: od definicije, oblika i rasprostranjenosti seksualnog nasilja i/ili trgovanja ženama, preko posljedica, traumatizacije, sindroma traume silovanja i direktne zaštite žrtava, do potreba za promjenom zakonodavstva i potrebe za postojanjem standardiziranog Protokola o postupanju u slučaju seksualnog nasilja i slično. Ove godine naglasak je stavljen na nasilje nad ženama s invaliditetom koje su posebno ranjiva skupina, posebice kada je u pitanju seksualno nasilje.

Od aktivnosti vezanih za temu nasilja nad ženama s invaliditetom ističemo dvodnevni trening: „Seksualno nasilje i trauma“ održan u suradnji s Mreža žena s invaliditetom - Zajednice saveza osoba s invaliditetom Hrvatske te dvodnevni trening za predstavnice organizacija civilnog društva koje rade s ženama žrtvama nasilja „Specifičnosti u direktnom radu sa ženama s invaliditetom koje su žrtve nasilja“. Kroz oba ova treninga nastojali smo osvijestiti ciljane skupine o specifičnostima vezanim za iskustva žena s invaliditetom kada je u pitanju nasilje nad ženama, kao i o potrebama žena s invaliditetom koje su žrtve nasilja. Također, cilj je bio i ojačati suradnju između organizacija koje rade s ženama žrtvama nasilja i organizacije osoba s invaliditetom.

I ove godine održali smo veliki broj radionica za mlade, uz podršku volonterki Model edukacije koji Ženska soba primjenjuje sastoji se od dvodnevnog treninga za studente/ice fakulteta pomagačkih struka na kojima polaznice dobivaju informacije o problematici seksualnog nasilja i rodne ravnopravnosti te o vođenju radionica i radu s učenicima/cama srednjih škola. Nakon treninga volonterke provode radionice u svojim lokalnim zajednicama, gdje prenose naučeno. Stoga je jedan od osnovnih kriterija prilikom odabira volonterki da nisu iz Zagreba, s ciljem širenja informacija o seksualnom nasilju i rodnoj ravnopravnosti i u manje sredine širom Hrvatske. U 2012. godini radionice su tako održane u Sinju, Petrinji, Poreču, Križevcima itd.

U 2010. godini Ženska soba je razvila kazališnu predstavu „Zašto ja?“ o trgovanju ženama uz financijsku podršku Ureda za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske. U predstavi su glumili/e

učenici/ice i studenti/ice dramske skupine „Minimalisti“ koja je oformljena isključivo zbog ove kazališne predstave. Kako je predstava polučila izniman uspjeh i na različitim festivalima amaterskog kazališta u 2012. godini gostovali/e smo sa predstavom u Zagrebu u Kulturnom Centru Peščenica i u Osijeku u Dječjem kazalištu Branka Mihaljevića gdje smo dobili/e izuzetno pozitivne kritike te preporuku za daljnju suradnju i u budućnosti.

Dramska skupina „Minimalisti“ nakon kazališne predstave „Zašto ja?“
(Dječje kazalište Branko Mihaljević u Osijeku, prosinac 2012.)

Javna akcija „Senzibilizacija javnosti o problematici nasilja u obitelji“
(Zagreb, listopad, 2012.)

3.2. RODNA RAVNOPRAVNOST, SEKSUALNA PRAVA, SEKSUALNOST, SEKSUALNE I RODNE MANJINE,

Ženska soba godinama sustavno radi na promoviranju rodne ravnopravnosti kroz organiziranje različitih edukativnih sadržaja. Edukacije se održavaju u svrhu upoznavanja svih ciljnih grupa s osnovnim pojmovima kako bismo i na taj način doprinijele unaprjeđenju ljudskih prava s naglaskom na teme seksualnih prava, seksualnosti i seksualnih i rodni manjina.

Sociološka ljetna škola „Sociologija spola i kultura roda“

(Zagreb, rujan, 2012.)

Tijekom 2012. godine održano je ukupno **31 različitih edukacija** s ovog područja, od čega **27** radionica, **22** predavanja i **1** višednevni trening na kojima je sudjelovalo ukupno **716 osoba**, od čega:

- ✚ **92** predstavnika i predstavnica relevantnih državnih institucija i tijela
- ✚ **168** studenata i studentica
- ✚ **410** učenika/ca osnovnih i srednjih škola
- ✚ **20** predstavnika/ca organizacija civilnog društva
- ✚ **26** osoba koje su sudjelovale na javnom predavanju

Na području edukacije o rodnoj ravnopravnosti s mladima u 2012.–oj nastavile smo s provedbom radionica na temu „Rodna ravnopravnost“ te posebno osmišljene serije radionica koju smo provele u suradnji s OŠ „Pantovčak“ pod nazivom „Rod i spol“. Ova serija radionica uz

definicija spola i roda, rodnih uloga i primjere vezane za razlike između spola i roda, uključila je i samostalan rad učenika i učenica, na analizi časopisa Teen i OK iz rodne perspektive. Uz angažman volonterki radionice na temu Rodna ravnopravnost, održane su u Petrinji, Križevcima i Ivanić- Gradu.

Od ostalih aktivnosti vezanih za ovo područje ističemo i predavanje Predavanje: Transrodnost - nizozemski model rada održano u Ženskoj sobi za članice, članove i volonterke Ženske sobe u svrhu dodatne edukacije na ovu temu. Kroz suradnju s TransAidom organizacijom za promociju prava transrodnih i transseksualnih osoba Ženska soba će i u sljedećoj godini nastaviti raditi na promociji prava seksualnih i rodnih manjina.

Akcija potpore i solidarnosti s LGBT zajednicom u Makedoniji

(Zagreb, listopad, 2012.)

3.3. RODNO UVJETOVANO NASILJE

Nasilje nad ženama je najteži oblik kršenja ženskih ljudskih prava, koji nanosi teške posljedice ne samo ženama žrtvama nasilja, nego utječe i na društvo u cjelini. Nasilje nad ženama rezultat je nejednakog odnosa moći između žena i muškaraca, a ujedno služi i kao mehanizam u održavanju takvog stanja. Iako je naglasak našeg rada stavljen na seksualno nasilje, smatramo važnim adresirati cijeli kontekst i opseg rodno uvjetovanog nasilja pa tako rodno uvjetovano nasilje ili nasilje nad ženama čini značajan dio naših edukacija.

Tijekom 2012. godine održano je **31 različitih edukacija**, od čega **12 radionica**, **6 predavanja** i **4 okrugla stola** na kojima je sudjelovalo ukupno **3930 osoba**, od čega:

🚩 **508** predstavnika i predstavnica relevantnih državnih institucija i tijela

Ženska soba – Centar za seksualna prava, 2012.

- ✚ **216** predstavnika i predstavnica organizacija civilnog društva
- ✚ **10** studenta i studentica različitih fakulteta
- ✚ **101** učenika/ca osnovnih i srednjih škola
- ✚ **3095** osoba koje su sudjelovale na javnom predavanju

U okviru održanih predavanja obradile smo brojne teme: od definicije rodno uvjetovanog nasilja, preko oblika i rasprostranjenosti, podataka o broju prijavljenih slučajeva u Hrvatskoj, o ulozi organizacija civilnog društva u suzbijanju rodno uvjetovanog nasilja ali i o organizacijama civilnog društva koje pružaju specijalizirane servise podrške i pomoći ženama žrtvama nasilja do mehanizama zaštite i osnivanja i vođenja SOS telefona i savjetovališta.

Da bismo podigle vidljivost problema nasilja nad ženama s invaliditetom organizirale smo i okrugli stol: Nasilje nad ženama s invaliditetom, na kojem su sudjelovale i Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova te Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom. Okruglom stolu je prisustvovalo 37 sudionika/ica, a popraćen je i od medija, 2 televizije, 2 radija i više interntskih portala.

Razvile smo i nacrt Minimalnih standarda za organizacije civilnog društva koje rade sa ženama žrtvama rodno uvjetovanog nasilja. U izradi nacrta sudjelovalo je 15 organizacija civilnog društva iz čitave Hrvatske. Minimalni standardi su prijedlog za uređenje rada organizacija kako u području direktnog rada s žrtvama, tako i rada organizacije u cjelosti. Smatramo da će prihvaćanje ovih standarda doprinijeti kvalitetnijem radu s ženama žrtvama rodno uvjetovanog nasilja, ali i razvoju i održivosti samih organizacija.

U veljači 2012. pokrenule smo i web stranicu *Sigurno mjesto* (www.sigurnomjesto.hr), ciljevi stranice su olakšavanje ženama žrtvama bilo kojeg oblika nasilja nalaženje pomoći i podrške, na način da se na jednom mjestu obuhvate sve potrebne informacije za prijavu nasilja ili u donošenju odluke za izlazak iz nasilja, kao i unaprjeđenje razmjene informacija između različitih tijela i institucija sa organizacijama civilnog društva. Kampanja „U tri klika biraj život bez nasilnika“ koja ima za cilj upravo promociju web stranice „Sigurno mjesto“ izuzetno je povećala vidljivost rada Ženske sobe, ali i problema nasilja nad ženama te se broj poziva u Centru za žrtve seksualnog nasilja udvostručio.

Okrugli stol „Nasilje nad ženama s invaliditetom“

(Zagreb, studeni, 2012.)

4. ISTRAŽIVANJA

Jedan od glavnih ciljeva Ženske sobe je razvoj i provođenje znanstvenih istraživanja za potrebe osvještavanja javnosti, edukacije predstavnika/ca institucija, razvoju važnih dokumenata i izvještaja, kao i za lobiranje za promjene zakonodavstva.

Od 2003. godine Ženska soba je provela i objavila ukupno 10 istraživanja: Stavovi političkih stranaka o LGBT pravima uoči izbora u Hrvatskoj 2003. godine (2003.); Stavovi i znanja apsolvenata/ica relevantnih fakulteta o seksualnom nasilju (2004.); Stanje seksualnih prava žena u Hrvatskoj (2005.); Iskustva LGBTIQ populacije s pružateljima/cama psihosocijalne pomoći u Hrvatskoj (2005.); Stavovi i iskustva psihologa/inja prema LGBTIQ populaciji (2005.); Rodna prizma seksualnih prava mladih (2007.) i Istraživanje o problemima trgovanja ljudima u Hrvatskoj (2008.); „Organizacije civilnog društva koje pružaju specijalizirane servise ženama žrtvama nasilja kao ključni akteri u procesu demokratizacije društva“ (2010.); i „Zaštita prava i pružanje podrške žrtvama/svjedocima nasilja u obitelji“ (2010.). Ženska soba je tokom 2011. je provodila ili objavila 3 istraživanja:

4.1. IZVJEŠTAJ „SEKSUALNO NASILJE U HRVATSKOJ 2000. – 2010.“

Izvještaj „**Seksualno nasilje u Hrvatskoj 2000. - 2010.**“ rezultat je rada Ženske sobe s ciljem da sistematizira što veći broj relevantnih informacija o seksualnom nasilju u Hrvatskoj. Izvještaj analizira podatke o seksualnom nasilju prijavljenom policiji, osnovne informacije o žrtvama i počiniteljima nasilja, rezultate provedenih istraživanja u Hrvatskoj. Cilj izvještaja bio je sistematizirati što veći broj informacija o tematici kako bi se stvorila stvarna slika stanja iz koje vidimo u kakve promjene je nužno implementirati kako bi se postigla punopravna zaštita žrtava seksualnog nasilja.

Podaci govore kako je u razdoblju od 2000. do 2010. Ministarstvu unutarnjih poslova prijavljeno je ukupno **6625 kaznenih djela** protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa (Kazneni zakon, glava 14.). Broj godišnjih prijava varira od **461 do 761** prijavljenog slućajaja, te je zamjetno da nema znaćajnog povećanja u broju prijaja. Najćešća prijavljena kaznena djela su bludne radnje sa 34% (2252 djela), silovanje 15% (958 djela), zadovoljavanje pohote pred djetetom ili malodobnom osobom 14% (921 djelo) i spolni odnošaj s djetetom 10% (677 djela). Što se tiće **spola ųrtve**, ųene su zastupljene u 86% slućajajeva, a postoci variraju od 47% do 99% ovisno o kaznenom djelu. Prema **dobi ųrtava** vidimo da su najćešće ųrtve djeca (32%), zatim maloljetne osobe od 14 do 18 godina (30%), mlade punoljetne osobe starosti od 19 do 22 godine (15%), te osobe od 23 do 30 godina (11%). Jasno je uoćljivo grupiranje kaznenih djela s obzirom na starost ųrtve. Što se tiće **kaznenog djela silovanja**, ukupno je prijavljeno **1228** kaznenih djela, a prosjećno svake godine se prijavljuje izmeću **90 i 150** silovanja. Najćešće ųrtve su ųene, od 92% do 98% godišnje. Po pitanju dobi ųrtva uoćljivo je da su to najćešće mlade osobe od 19 do 30 godina (43%), te malodobne osobe do 18 godina (22%). Poćinitelji silovanja su najćešće iz dobne skupine od 19 do 29 godina (35%), 30 do 39 godina (25%) i 40 do 49 godina (20%). Ukupno je registrirano **3987** poćinitelja seksualnog nasilja, od ćega **96%** ćine muškarci. Tako su muškarci poćinitelji u 100% slućajajeva u kaznenim djelima spolnog odnošaja zlouporabom poloųaja i prisile na spolni odnošaj. U više od 97% slućajajeva su poćinitelji kaznenih djela silovanja, bludnih radnji, spolnog odnošaja s nemoćnom osobom, zadovoljavanja pohote pred djetetom ili malodobnom osobom. Jedino kazneno djelo u kojem su muškarci gotovo u jednakom broju poćinitelji kao i ųene je podvoćenje (59.6%). Najćešća dobna grupa poćinitelja je izmeću 19 i 29 godina (24%).

Naslovnica izvještaja „Seksualno nasilje u Hrvatskoj 2000. – 2010.“

4.2. ROD, RODNE ULOGE, SEKSUALNOST, NASILJE

Istraživanje je provedeno i završeno još 2009. godine, istraživački izvještaj je završen početkom 2011. godine, ali još uvijek nisu pronađena sredstva za njegovo objavljivanje. S obzirom da se radi o neovisnom, volonterskom projektu Ženske sobe, on zbog drugih postojećih obaveza često pada u drugi plan. Cilj istraživanja je utvrđivanje na koji način rodne uloge utječu na stavove mladih prema nasilju i seksualnosti, kao i utvrđivanje obrazaca seksualnog ponašanja mladih i iskustava različitih oblika nasilja.

4.3. ISTRAŽIVANJE O RODNIM RAZLIKAMA U PROCJENJIVANJU FIZIČKOG IZGLEDA KOD STUDENATA/ICA OSJEČKOG SVEUČILIŠTA

Veliki broj istraživanja sustavno potvrđuje da je u procjeni tjelesnog izgleda konstantno prisutna rodna razlika kao i da je sve izraženiji trend povećanja broja žena koje imaju lošu sliku o svom tijelu. Pokazuje se da su žene daleko nezadovoljnije svojim tijelom, kao i da kod žena postoji značajno veća diskrepanca između stvarne tjelesne težine i doživljene tjelesne težine.

Krenuvši od tih podataka, zanimalo nas je kakva je situacija u Hrvatskoj i to kod mladih osoba. Provedeno je istraživanje na reprezentativnom uzorku studentica i studenata Osječkog sveučilišta, kojim smo željele/i utvrditi postoje li rodne razlike u samoprocjeni tjelesnog izgleda, te postoji li povezanost navedenih rodni razlika s rodni stereotipima. Prikazani rezultati dio su većeg istraživanja o tjelesnom izgledu i seksualnom funkcioniranju na grupama tjelesno zdravih osoba i osoba koje imaju određene bolesti i/ili tjelesni invaliditet. U istraživanju je sudjelovalo 229 studenata/ica treće godine Osječkog sveučilišta (određeno kao 7% populacije upisane na 3. godinu), od čega 140 studentica i 88 studenata. Za procjenu tjelesnog izgleda korišten je upitnik samoprocjene tjelesnog izgleda (PSDQ-S), koji su konstruirali Marsh i suradnici (2010). Za procjenu rodni stereotipa korištena je skala posebno razvijena za potrebe ovog istraživanja.

Rezultati pokazuju da nema značajne razlike između studentica i studenata na općoj procjeni tjelesnog izgleda, ali postoje razlike unutar određenih subskala. Također je utvrđena rodna razlika u stereotipima vezanim uz tjelesni izgled.

Ovo istraživanje bilo je predstavljeno na 19. godišnjoj konferenciji hrvatskih psihologa i psihologinja u Osijeku (12. - 15.10.2011.) pod nazivom „Ogledalce moje, najljepši na svijetu tko je – fizički izgled i rodne razlike“, a osim članova/ica Ženske sobe Maje Mamule i Gorana Arbanasa, u istraživački tim bile su uključene i dvije studentice psihologije s Osječkog sveučilišta Nermina Mehić i Iva Bistrović, koje su rad i prezentirale u okviru Simpozija sekcije za psihologiju seksualnosti i psihologiju roda.

5. DIREKTAN RAD SA ŽRTVAMA SEKSUALNOG NASILJA

Centar je jedini referalni centar za žrtve seksualnog nasilja u Hrvatskoj i dalje širimo svoje usluge i razvijamo kvalitetu rada. Glavni cilj **Centra za žrtve seksualnog nasilja** je unaprjeđenje kvalitete života osoba koje su preživjele bilo koji oblik seksualnog nasilja na čemu kontinuirano radimo od otvaranja u travnju 2008. godine. Tijekom 2012. godine zahvaljujući velikoj medijskoj kampanji došlo je do povećanja opsega rada. Prije svega za povećan broj, kako savjetovanja tako i samih osoba koje traže pomoć i podršku, smatramo zaslužnu web stranicu sigurnomjesto.hr koju je pratila velika nacionalna medijska kampanja „U tri klika biraj život bez nasilnika!“. Čestim medijskim istupima, informacije brže dolaze do većeg broja građanstva, te samim tim informacije dolaze i do krajnjih korisnika/ica, odnosno do žrtava seksualnog nasilja.

Tim Centra je usko specijaliziran za rad sa žrtvama seksualnog nasilja ali pomoć i podršku pružamo svim osobama koje nam se obrate bilo osobnim dolaskom u prostorije Centra, telefonskim putem, elektronskom poštom (posebno kreirana mail adresa). Na raspolaganju smo svima kojima treba pomoć i/ili podrška svakim radnim danom od 10h do 17h. U Centru su dostupne usluge: psihološkog, medicinskog i pravnog savjetovanja, psihoterapija u cilju prorade traumatskog iskustva, priprema za sudski proces, kao i rad s obiteljima i bliskim osobama. Sve usluge su potpuno besplatne, a u potpunosti se garantira anonimnost.

Savjetovalište i knjižnica u Centru za žrtve seksualnog nasilja

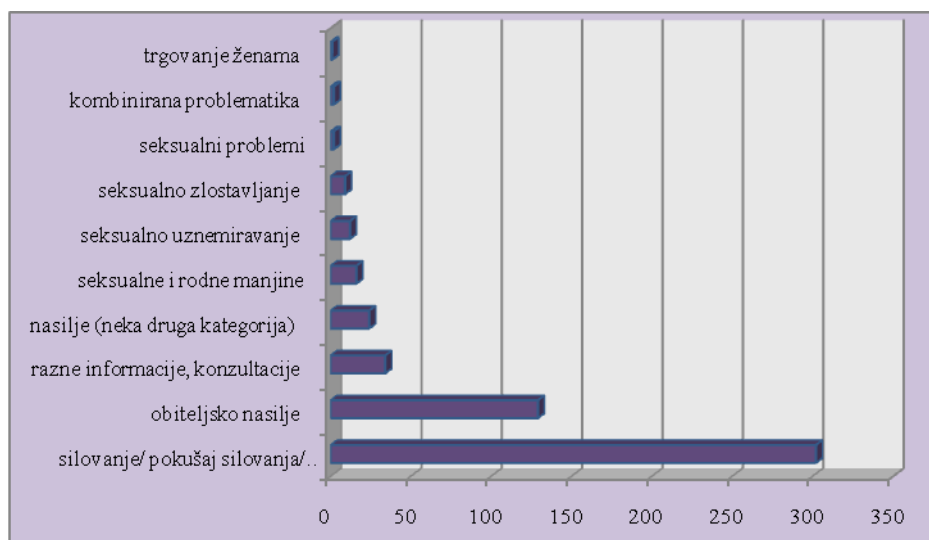
Tijekom 2011. godine održano je ukupno **531 savjetovanja**, a pomoć i podršku dobilo je **125 klijentica/klijenata**. **Najčešći problemi** s kojima su nam se klijentice/i obraćali su: silovanje i seksualno zlostavljanje (57%), obiteljsko nasilje (24%), razne informacije vezane uz zaštitu od nasilja (6,4%). Ostali problemi s kojima su nam se osobe obratile zastupljene su u

manjem broju slučajeva (tablica 2 i grafikon 4). Iz podataka je evidentno kako je Ženske soba postala prepoznatljiva kao referalni Centra za žrtve seksualnog nasilja u Hrvatskoj te kako se sve veći broj žrtava obraća tražeći specijaliziranu pomoć i podršku.

Tablica 2. Problemi zbog kojih su se osobe obraćale u Savjetovalište u 2012. godini

problematika	frekvencija	%
silovanje/ pokušaj silovanja/ incest	302	57
obiteljsko nasilje	129	24
razne informacije, konzultacije	34	6,4
nasilje (neka druga kategorija, npr. ratno i sl.)	24	4,5
seksualne i rodne manjine	16	3
seksualno uznemiravanje	12	2,3
seksualno zlostavljanje	9	1,7
seksualni problemi	2	0,4
kombinirana problematika	2	0,4
trgovanje ženama	1	0,2
ukupno	245	100%

Grafikon 4. Problemi zbog kojih su se osobe obraćale u Savjetovalište u 2012. godini

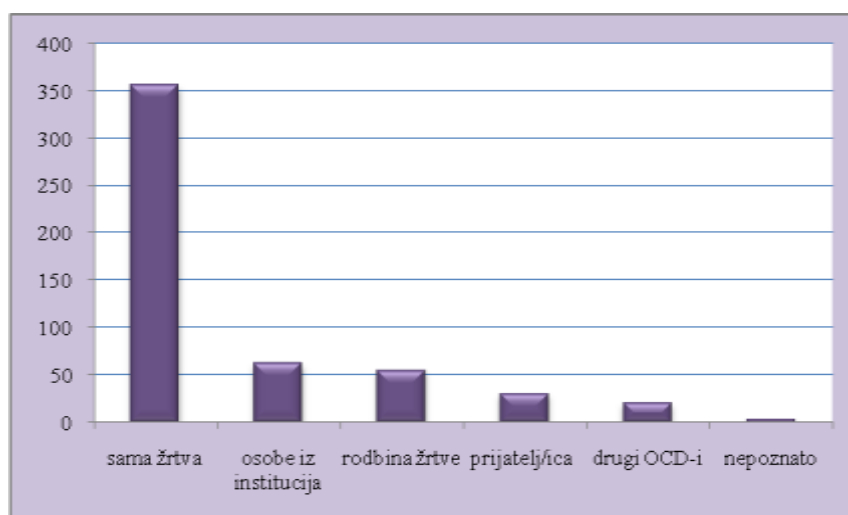

Prema podacima o tome **tko je u većini slučajeva kontaktirao sa Ženskom sobom zbog problema**, vidimo da je u 67% slučajeva to sama žrtva, rjeđe osobe iz institucija ili rodbina žrtve, dok su sve ostale mogućnosti slabo zastupljene (tablica 3 i grafikon 5).

Tablica 3. Osoba koja je kontaktirala sa Ženskom sobom zbog pomoći i podrške u 2012.

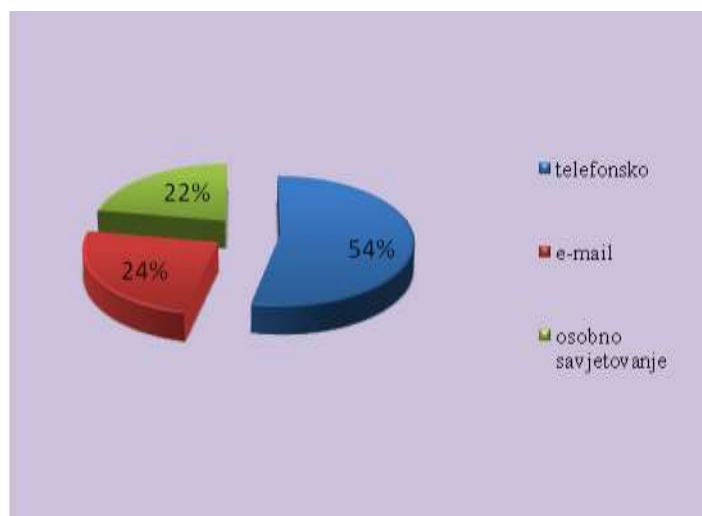
osoba koja se obraća	frekvencija	%
sama žrtva/ osoba koja je preživjela nasilje i/ili treba informaciju	356	67
osobe iz institucija	63	11,8
rodbina žrtve/ osobe koja je preživjela	56	10,6
prijatelj/ica	31	5,9
organizacije civilnog društva	21	4
nepoznato	4	0,7
total	531	100%

Grafikon 5. Osoba koja je kontaktirala Žensku sobu zbog pomoći i podrške u 2012.

Prema vrstama savjetovanja, klijenti i klijentice Centar najčešće kontaktiraju telefonski i to sa visokih 54%, zatim elektronskom poštom (24%) te osobnim dolascima u Centar (22%). Telefonsko savjetovanje prednjači zbog velikog broja osoba koje nisu iz Zagreba, već iz cijele Hrvatske te je upravo njima takva vrsta savjetovanja i namijenjena (grafikon 6).

Grafikon 6. Podaci o vrstama pruženog savjetovanja u 2012.

6. IZDAVAŠTVO

Tijekom 2012. godine u okviru Ženske sobe tiskano je **17 različitih materijala**: letak za osobe koje su preživjele bilo koji oblik seksualnog nasilja, „*Nemoj se bojati sjene*“, letak sa informacijama o kazališnoj predstavi o trgovanju ljudima „*Zašto ja?*“, niz letaka posvećenih promociji web stranice „*Sigurno mjesto*“ prilagođenih različitim ciljanim skupinama, materijale za javne akcije i kampanje (baneri, promotivni panoi, city lights plakati, badževi) te niz različitih promotivnih materijala Ženske sobe – majice (2 različite, čašice sl.)

Brošura „Nemoj se bojati sjene! To samo znači da je svjetlo negdje u blizini!“

Bedževi „Stop nasilju nad ženama“

Letak „Stop trgovanju ljudima“

Letak „Nemoj se bojati sjene! To samo znači da je svjetlo negdje u blizini!“

Letak „Sigurno mjesto“

7. JAVNI RAD

U 2012. godini Ženska soba je nastavila s aktivnim radom na području umrežavanja i javnog zagovaranja, kao jedne od svojih dominantnih djelatnosti. Velika pažnja, kao i svake godine do sada, bila je posvećena sustavnom javnom radu, kroz naše svakodnevne aktivnosti i prisutnost u medijima.

Članice Ženske sobe sudjelovale su na **52 međunarodne i lokalne konferencije i/ili sastanaka, tematskih sjednica ili promocija** koje su organizirale lokalne i/ili međunarodne organizacije ili vladina tijela.

Osim toga, članice Ženske sobe sudjelovale su u **36 sastanaka različitih mreža, timova, radnih skupina, koalicija, koordinacija i savjeta.**

7.1. MREŽE/ POVJERENSTVA/ INICIJATIVE

Ženska soba aktivno djeluje u radu nekoliko **mreža** (Ženska mreža Hrvatske, Petra mreža, Koalicija za osnivanje Regionalne komisije za ustanovljenje i javno iznošenje činjenica o ratnim zločinima i drugim teškim povredama ljudskih prava u bivšoj Jugoslaviji - REKOM), a njene/i članice/ovi sudjeluju u različitim **povjerenstvima** (Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Gradske skupštine Grada Zagreba, Povjerenstvo za zaštitu od nasilja u obitelji Grada Zagreba, Povjerenstvo Grada Zagreba za obilježavanje Europske godine volontiranja), **radnim grupama** (Radna grupa za izradu plana razvoja socijalnih usluga u gradu Zagrebu) i **inicijativama** (Inicijativa organizacija civilnog društva koji se zalažu za uvođenje odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo, Inicijativa za organiziranje regionalnog Ženskog suda za područje bivše Jugoslavije, Inicijativa za uvođenje zdravstvenog odgoja).

a) ŽENSKA MREŽA HRVATSKE

Ženska soba je od svog osnivanja aktivna članica Ženske mreže Hrvatske (ŽMH). Tijekom 2012. godine članice Ženske sobe su sudjelovale u radu mreže kroz redovite sastanke i sudjelovanje u akcijama. Ženska mreža Hrvatske se i ove godine bavila aktualnim političkim temama i reagirala na različite zakonske i institucionalne promjene koje ugrožavaju ženska ljudska prava. U ovoj godini to su bila pitanja vezana uz reguliranje medicinski potpomognute oplodnje, Ženska mreža je u svojim istupima isticala diskriminatornost odredbi prijedloga zakona. Ženska mreža je također reagirala u povodu presude žalbenog vijeća MKSJ, a upozorila je i na zločine počinjene za vrijeme akcije Oluja.

b) PETRA MREŽA

U okviru **PETRA mreže**, mreže nevladinih organizacija koje promoviraju ženska ljudska prava i djeluju na suzbijanju trgovanja ženama i djecom, članice Ženske sobe bile su na redovitim sastancima te su sudjelovale u javnoj raspravi vezanoj za promjene kaznenog zakona posebno vezano uz odredbe oko kažnjavanja korisnika prostitucije. Ženska soba je uz sudjelovanje na sastancima vezanim za planiranje i evaluaciju aktivnosti Petra mreže provodila i preventivne aktivnosti vezane za problematiku trgovanja ljudima.

c) KOREKOM

Koalicija za osnivanje Regionalne komisije za ustanovljenje i javno iznošenje činjenica o ratnim zločinima i drugim teškim povredama ljudskih prava u bivšoj Jugoslaviji je regionalna koalicije udruženja žrtava, nevladinih organizacija i pojedinaca/pojedinki koji zagovaraju osnivanje međudržavne i nezavisne komisije koja može ustanoviti i javno priopćiti činjenice o ratnim zločinima i drugim teškim kršenjima ljudskih prava u bivšoj Jugoslaviji, uključujući rasvjetljavanje sudbine nestalih i pronalaženje njihovih posmrtnih ostataka. Ženska soba sudjeluje u radu Koalicije od 2008. godine.

U 2012. sudjelovale smo u nizu redovitih sastanaka, te reagiranja na tekuće događaje vezane za ovu temu. Sudjelovale smo i u razgovore vezane za temu ratnih silovanja i praćenja suđenja za ratna silovanja, kao i kampanju za prava civilnih žrtava rat koja se odvijala tijekom 2012.

d) POVJERENSTVO ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA GRADSKO SKUPŠTINE GRADA ZAGREBA

Koordinatorica Ženske sobe Maja Mamula je od 2009. godine članica **Povjerenstva za ravnopravnost spolova Gradske skupštine Grada Zagreba**, kao predstavnica organizacija civilnog društva, promičući prije svega problematiku nasilja nad ženama i ulogu organizacija civilnog društva u suzbijanju rodno uvjetovanog nasilja.

U 2012. godini povjerenstvo je održalo 7 sastanaka, od čega 6 redovnih u skladu s predloženim dnevnim redom i 1 tematski (Problem identifikacije i zaštite žena sa invaliditetom od različitih oblika nasilja).

Ovo Povjerenstvo ima, zahvaljujući predsjednici Meliti Mulić, kao i aktivnim članicama/članovima povjerenstva, vrlo kritičan pristup prema dokumentima i izvještajima Grada Zagreba koji su nedostatan rodno osjetljivi ili koji uopće ne uzimaju u obzir rodnu perspektivu. Svojim radom ovo Povjerenstvo promiče vrijednosti rodne ravnopravnosti i suzbijanja diskriminacije žena.

e) POVJERENSTVO ZA ZAŠTITU OD NASILJA U OBITELJI GRADA ZAGREBA

Koordinatorica Ženske sobe Maja Mamula izabrana je u 2011. godini za predsjednicu **Povjerenstva za zaštitu od nasilja u obitelji** koje djeluje pri Gradu Zagrebu, Gradskom uredu za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom. Povjerenstvo čine 14 predstavnika/ca nadležnih tijela i ministarstava, predstavnic organizacija civilnog društva i predstavnic medija.

Zadaće Povjerenstva su sudjelovanje u izradi Zagrebačke strategije i Plana provedbe Zagrebačke strategije, praćenje pojedinih područja djelovanja, koordinacija i usklađivanje djelovanja na razini Grada Zagreba, koordinacija i suradnja s gradskim upravnim tijelima, ustanovama, trgovačkim društvima i organizacijama civilnog društva radi provedbe mjera i aktivnosti iz Zagrebačke strategije, razmatranje izvješća nositelja mjera te pružanje stručne i savjetodavne pomoći nositeljima i suradnicima u provedbi mjera i aktivnosti iz Zagrebačke strategije.

U 2012. godini održano je 6 sastanaka čije su teme bile Zagrebačka strategija i osnivanje intervensijskog centra za koordinaciju.

g) INICIJATIVA ZA ORGANIZIRANJE REGIONALNOG ŽENSKOG SUDA ZA PODRUČJE BIVŠE JUGOSLAVIJE

Inicijativa je pokrenuta 2010. godine, pokrenulo ju je 7 feminističkih organizacija s područja bivše Jugoslavije, a organizacijsko vođenje Inicijative preuzele su Žene u crnom iz Beograda.

Sudjelovale smo sastancima su planirane aktivnosti za sljedeću godinu, prije svega vezano za nacrt zakona vezanog za odštetu za žrtve ratnog silovanja. Nastavljeno je i s edukacijama za članice kroz predavanja Marijane Senjak o radu Medike Zenica, a održane su i prezentacije inicijative i projekcija filma „Storm“.

Definiran je i datum održavanja suda, što je 25.11.2014 godine pa se za iduću godinu planira intenziviranje rada u inicijativi posebno na održavanju prezentacija i komunikaciji sa zainteresiranom javnošću.

h) INICIJATIVA ORGANIZACIJA CIVILNOG DRUŠTVA KOJI SE ZALAŽU ZA UVOĐENJE ODGOJA I OBRAZOVANJA ZA LJUDSKA PRAVA I DEMOKRATSKO GRAĐANSTVO

Ženska soba sudjeluje u radu Inicijative od ove godine, redovite sastanke i planiranje. Sudjelovali smo prezentirajući programe koje provodi Ženska soba, a koji će se naći u katalog programa neformalnog obrazovanja koji će se sljedeće godine oblikovati u web formi. Inicijativa i dalje nastavlja rad na prijedlozima za poboljšanje kurikuluma te intenzivnoj suradnji s predstavnicima/ama resornog ministarstva kako bi provedba programa bila što kvalitetnija.

7.2. MEDIJSKA PRISUTNOST

S obzirom na specifično područje kojim se bavi Ženska soba, važno nam je informirati što veći broj ljudi o našim aktivnostima i temama kojima se bavimo, izdvajamo: ženska ljudska pravima, položaj žena u društvu, ravnopravnost spolova, problematika seksualnog nasilja kao i prava žrtava seksualnog nasilja, važnost seksualnih prava te diskriminacija seksualnih i rodni manjina.

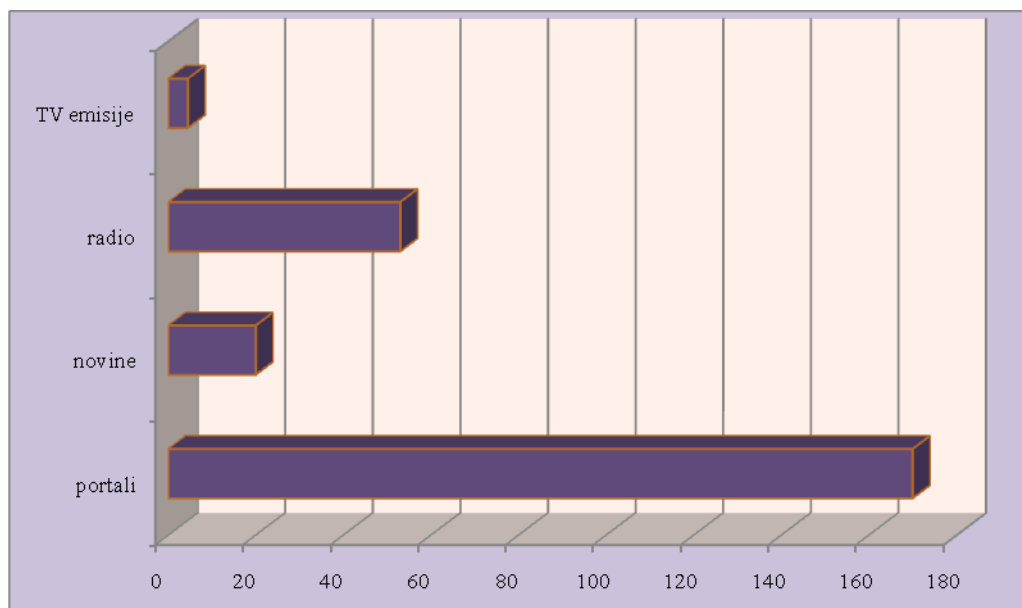
Sustavnu medijsku prisutnost nastojimo ostvariti kroz održavanje kontakata s predstavnicima/cama medija, ali i putem web stranica Ženske sobe (www.zenskasoba.hr) koje se redovito ažuriraju, kao i bloga Ženske sobe, koji je pokrenut u svibnju 2009. godine, zahvaljujući ponudi Večernjeg lista (blog.vecernji.tocka.hr/zenska-soba). Također kako bismo bile u toku sa popularnim metodama informiranja javnosti Ženska soba pokrenula je svoju fan stranicu na Facebook-u (www.facebook.com/zenska.soba) koja trenutno broji 736 osoba koje nas prate. Kroz web stranicu „Sigurno mjesto“ (www.sigurnomjesto.hr) osiguravamo dostupnost i mogućnost razmjene informacija o npr. tekućim događanjima, treninzima, predavanjima itd., te se na taj način unaprjeđuje suradnja između svih servisa koji pružaju pomoć i podršku ženama žrtvama nasilja.

Tijekom 2012. godine naš je rad popraćen kroz **273** različitih medijskih nastupa (detaljno u Aktivnosti Ženske sobe 2012. godine – dostupno na web stranici Ženske sobe www.zenskasoba.hr) što je s obzirom na dosadašnje godine rada i iskustva izniman uspjeh.

Naši tekstovi, komentari i intervjui objavljeni u **20 dnevnih novina, kao i tjednih i mjesečnih časopisa** (npr. Jutarnji list „Povodom promjene prekršajnog zakona vezano uz prostituciju“, 04. listopada 2012.; Večernji list „Povodom javne akcije protiv nasilja u obitelji“, 19. listopada 2012.). Sudjelovale smo i u **30 televizijskih emisija** (npr. TV JABUKA, tema: Predstavljanje web stranice „Sigurno mjesto“, 22. veljače 2012.; Dobro jutro Hrvatska, HRT 1, tema: Predstavljanje web stranice „Sigurno mjesto“ i pomoć ženama žrtvama nasilja, 23. veljače 2012.; Studio 45, RTL 2, tema: Najava javne akcije „Senzibilizacija javnosti o problematici nasilja u obitelji“, 15. listopad 2012.; HTV, tema: Okrugli stol: Nasilje nad ženama s invaliditetom, 21. studeni 2012.). Članice Ženske sobe sudjelovale su u **53 radio emisija** (npr. Radio Sljeme, Jutarnji program, tema: Predstavljanje web stranice „Sigurno mjesto“, 07. veljače 2012.; Radio Osijek, tema: Povodom kampanje „U 3 klika biraj život bez nasilnika“, 03. travanj 2012.; Hrt 1, tema: Rodno uvjetovano nasilje i web stranica „Sigurno mjesto“, 21. rujan 2012.; Radio 101, tema: Nasilje nad ženama s invaliditetom, 21. studeni 2012.).

O aktivnostima Ženske sobe moglo se čitati na mnogobrojnim portalima, a ukupno je objavljeno **170 različitih tekstova** o radu Ženske sobe (npr. www.tportal.hr „U tri klika biraj život bez nasilnika“, 09. veljače 2012.; www.libela.org „Okrugli stol o medicinski potpomognutoj oplodnji“, 25. travanj 2012.; www.hrt.hr „Maja Mamula o nasilju nad ženama“, 21. rujan 2012.; www.dalje.com „Josipović ponosan na projekt Ženske sobe – web stranicu Sigurno mjesto“, 22. rujna 2012.).

Grafikon 8. Medijska prisutnost Ženske sobe u 2012. godini

Na web stranicama Ženske sobe objavljen je **49 članak**, koji su dostupni i na hrvatskom i na engleskom jeziku. Na taj način nastojimo informirati sve zainteresirane osobe o redovnim aktivnostima koje provodi Ženska soba. Godišnji izvještaji Ženske sobe (na hrvatskom i engleskom jeziku) također su dostupni na web stranicama (<http://www.zenskasoba.hr/>).

Od 2009. godine na stranicama Večernjeg lista otvoren je blog Ženske sobe, koji uređuje i vodi Paula Zore. Tijekom 2012. godine objavljena su ukupno **27 teksta** o aktivizmu, feminizmu, seksualnom nasilju, pravima seksualnih manjina, pravima žrtava seksualnog nasilja, o pravima osoba sa invaliditetom, seksualnom uznemiravanju, seksualnim problemima, ženskoj seksualnosti, medicinski potpomognutoj oplodnji i sličnim temama. U tekstovima za blog smo nastojale/li reagirati na aktualne pojave kršenja i ugrožavanja ženskih ljudskih prava, ali i upoznati čitateljstvo s temama kao što su aktivizam, feminizam i sl.

Za blog su pisale/i: Paula Zore, Maja Mamula, Maja Vukmanić, Antonija Hojt, Jelena Šeler, Udruuga Roda i mnoge/i druge/i.

8. ORGANIZACIJSKI RAZVOJ ŽENSKÉ SOBE

Tim Ženske sobe kontinuirano se stručno usavršava kako bi naš rad bio što kvalitetniji. Tako su tijekom 2012. godine članice/ovi radnog tima prošli/e 11 različitih, specijaliziranih edukacija kako bi unaprijedile/i svoj rad, uključujući i osposobljavanje za pisanje projekata, što značajno pridonosi jačanju kapaciteta organizacije. Voditelj ureda i financija, Dalibor Stanić, pohadao je Stručno osposobljavanje o poslovanju neprofitnih organizacija. Maja Mamula, Maja Vukmanić, Paula Zore, Antonija Hojt i Anamaria Drožđan - Kranjčec su u prosincu 2012. godine bile na studijskom putovanju u Ljubljani s ciljem upoznavanja i jačanja suradnje s organizacijama civilnog društva koje rade na problematici nasilja nad ženama. Posjetile su Žensku svetovalnicu, Društvo SOS telefon i Društvo Ključ - center za boj protiv trgovine ljudima.

Medijskoj obuci za organizacije civilnog društva sudjelovala je Antonija Hojt, koja je u Ženskoj sobi od 2010. godine. Vukmanić Maja prisustvovala je Međunarodnom znanstvenom skupu: Istraživanja u edukacijsko – rehabilitacijskim znanostima.

Osim edukacije, članice/ovi su kao tim zajednički prošle/i kroz jačanje organizacijskih vrijednosti u srpnju 2012. i strateško planiranje koje je održano na Mrežnici u listopadu 2012.

Sastanak Upravnog odbora održan je u prosincu 2012. godine gdje su članice Upravnog odbora detaljno upoznate sa radom Ženske sobe u 2012. godini i predstavljen im je plan daljnjeg rada i razvoja, s naglaskom na 2013. godinu.

**Da bi bila netko, žena ne mora biti više kao muškarac,
nego mora biti više žena!**
Sally Shaywitz

9 . T K O S M O

9.1. OSNOVNE INFORMACIJE O ŽENSKOJ SOBI

Ženska soba - Centar za seksualna prava je nevladina, feministička, neprofitna organizacija, osnovana sa ciljem osnaživanja žena i osvještavanja institucija i javnosti o seksualnom nasilju i seksualnim pravima, kroz edukaciju, istraživanja, lobiranje i javni rad. Pružamo direktnu i indirektnu pomoć i podršku žrtvama seksualnog nasilja.

Osnovana je 2002. godine sa sjedištem u Zagrebu, a djeluje na lokalnoj i regionalnoj razini.

Ciljevi Ženske sobe:

- aktivno zalaganje protiv svih oblika spolne, rodne i seksualne diskriminacije;
- osnaživanje žena u aktivnom traženju i zaštiti osnovnih ljudskih prava;
- prevencija seksualnog nasilja protiv žena te seksualnih i rodni manjina;
- promocija i zaštita seksualnih prava u skladu s Deklaracijom o seksualnim pravima;
- uvođenje sveobuhvatne seksualne edukacije temeljene na znanstvenim činjenicama na svim razinama obrazovanja;
- promicanje pozitivnih stavova o ženskoj seksualnosti, seksualnom zdravlju i slobodi izbora;
- aktivno zalaganje protiv diskriminacije na temelju rodnog izražavanja i/ili identiteta, seksualne orijentacije te interseksualnih karakteristika;
- pružanje direktne pomoći ženama koje su preživjele seksualno nasilje;
- osnaživanje LGBTIQ populacije u zahtijevanju svojih osnovnih ljudskih prava;
- osnaživanje mladih u borbi protiv spolne, rodne i seksualne diskriminacije.

9.2. STRUKTURA ŽENSKE SOBE

Rad Ženske sobe osmišljavaju, vode i koordiniraju radni tim, koordinacijski tim, upravni odbor i skupština Ženske sobe (prilog br. 3.).

Radni tim Ženske sobe tijekom 2012. godine uključivao je **Maju Mamula** (predsjednica Koordinacijskog tima), **Paulu Zore** (voditeljica edukacijskih programa), **Maju Vukmanić** (voditeljica Centra za žrtve seksualnog nasilja), **Dalibora Stanića** (voditelj ureda i financija) i **Antonija Hojt** (asistentica na projektima) i **Darko**, terapijski pas Ženske sobe. Krajem godine Ženskoj sobi se pridružila i naša nova članica **Anamaria Droždan - Kranjčec** (asistentica na projektima).

Darko
Terapijski pas Ženske sobe

Osim uskog tima Ženske sobe, s nama su tijekom 2012. bile i naše redovne vanjske suradnice vezane uz Centar za žrtve seksualnog nasilja **Jelena Poštić** (osnivačica Ženske sobe, prevoditelj i konzultant), **Voljana Kapelina** (savjetodavka liječnica), **Ida Šamanović** (savjetodavka i psihoterapeutkinja), **Melita Pelc** (savjetodavka pravica), **Kristijan Pelc** (pravnik), **Ulla Marton** (ginekologinja) i **Ksenija Maslo** (supervizorica) i **Goran Arbanas** (psihijatar).

Tim Ženske sobe je tijekom 2012. godine ostvario **1643** prekovremenih, neplaćenih radnih sati što odgovara radnom vremenu još jedne osobe na puno radno vrijeme kroz period od 10 mjeseci. Uz Radni tim s nama su zajedno surađivale i brojne vanjske stručne sobe, ali posebno ističemo naših **26** volontera/ki koji su svojom energijom i entuzijazmom značajno doprinijeli kvaliteti i vidljivosti našeg rada. Volonteri/ke Ženske sobe sudjelovali/e su sa **442** volonterskih sati (prilog br. 3).

Trening: „Minimalni standardi kvalitete u radu skloništa i savjetovališta za žene žrtve nasilja“ (Daruvar, studeni, 2012.)

10. FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ ŽENSKJE SOBE

Tijekom 2012. godine Ženska soba je imala **13** programa i projekata. Donatori Ženske sobe bili su: Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva, Ministarstvo socijalne politike i mladih, Europska unija – IPA 2009, Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske, Global Fund for Women, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom Grada Zagreba, Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport Grada Zagreba, Ured gradonačelnika Grada Zagreba – Služba za promicanje ljudskih prava i ravnopravnosti spolova, odnose s nacionalnim manjinama i vjerskim zajednicama i razvoj civilnog društva, Heart & Hand Fund i Foundation open Society Institute New York.

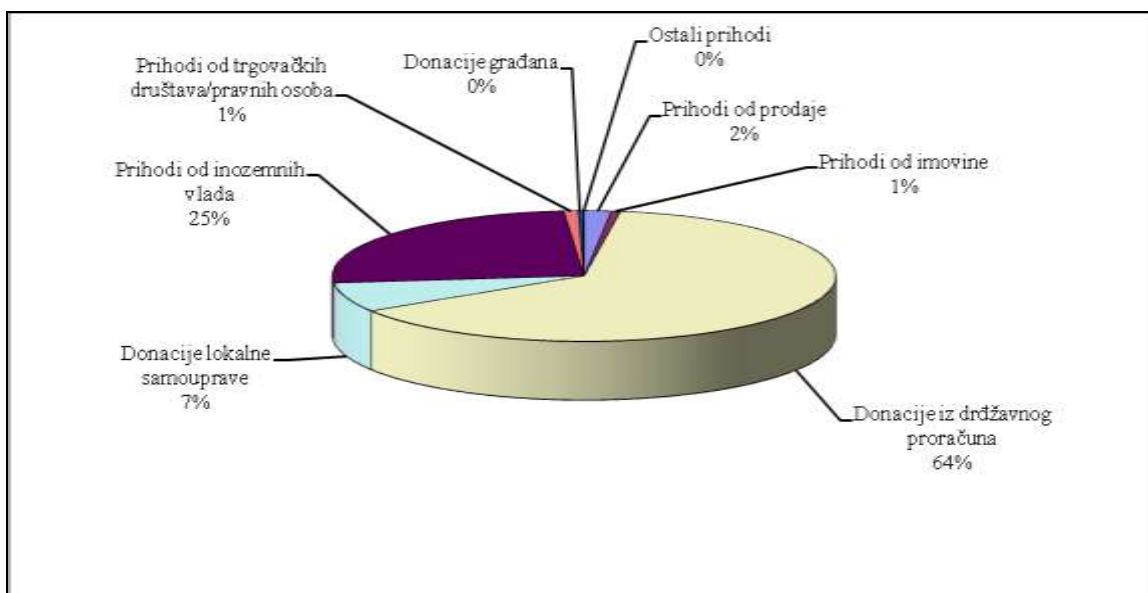
Tablica 4 i grafikoni 9 i 10 prikazuju prihode i rashode Ženske sobe u 2012. godini:

Tablica 4. Prihodi i rashodi Ženske sobe u 2012. godini

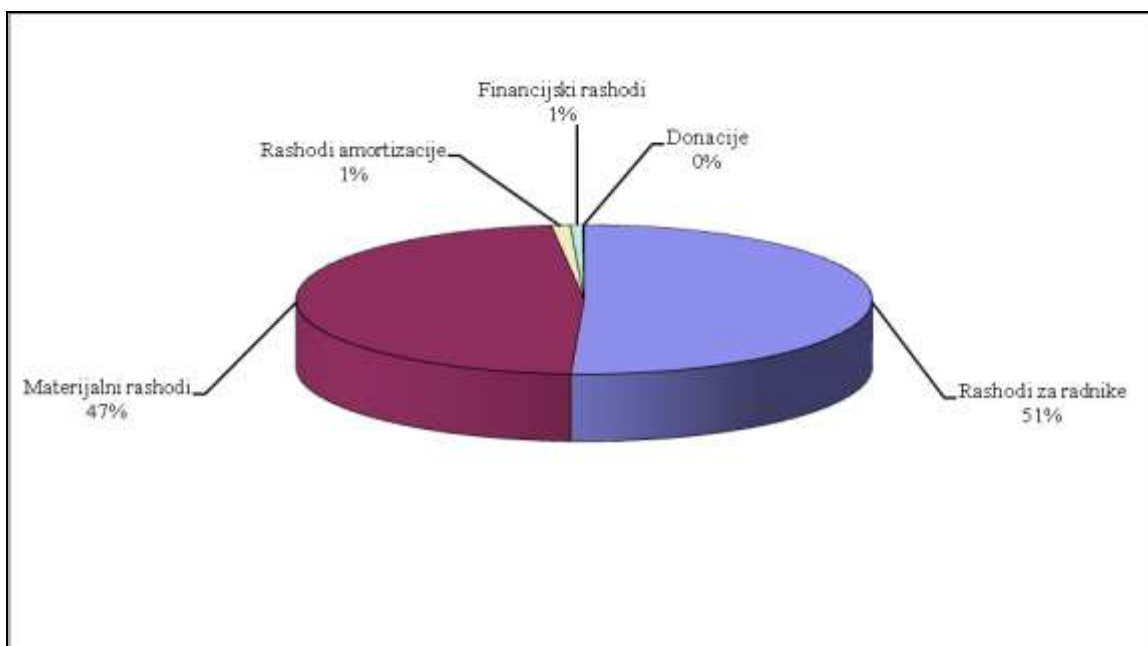
Konto	Opis	Iznos u HRK	Sveukupno u HRK
52	REZULTAT POSLOVANJA 2011		83.622,40
5221	Višak prihoda	83.622,40	

3	PRIHODI		1.346.378,08
31	Prihodi od prodaje roba i pružanja usluga		23.595,00
34	Prihodi od imovine		7.536,20
341	Prihodi od financijske imovine	7.536,20	
35	Prihodi od donacija		1.313.881,86
351	Prihodi od donacija iz proračuna	955.018,05	
3511	Prihodi od donacija iz državnog proračuna	857.198,76	
3512	Prihodi od donacija iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (županije, općine, grada i dr.)	97.819,29	
352	Prihodi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija	342.674,51	
353	Prihodi od trgovačkih društava i ostalih pravnih osoba	12.480,31	
354	Prihodi od građana i kućanstava	3.708,99	
36	Ostali prihodi		1.365,02
4	RASHODI		1.412.461,50
41	Rashodi za radnike		716.644,86
411	Plaće	614.008,16	
412	Ostali rashodi za radnike	6.000,00	
413	Doprinosi na plaće	96.636,70	
42	Materijalni rashodi		669.970,13
421	Naknade troškova radnicima	54.864,41	
423	Naknade volonterima	720,00	
424	Naknade ostalim osobama izvan radnog odnosa	199.475,59	
425	Rashodi za usluge	308.278,73	
426	Rashodi za materijal i energiju	53.588,79	
429	Ostali nespomenuti materijalni rashodi	53.042,61	
43	Rashodi amortizacije		14.995,04
44	Financijski rashodi		9.736,87
443	Ostali financijski rashodi	9.736,87	
45	Donacije		1.114,60
52	REZULTAT POSLOVANJA 2012		17.538,90
5221	Višak prihoda	17.538,90	

Grafikon 9. Prihodi Ženske sobe u 2012. godini

Grafikon 10. Rashodi Ženske sobe u 2012. godini

11. KAMO IDEMO – PLANOVI RAZVOJA ŽENSKÉ SOBE

U 2013. godini nastavljamo svoj rad sa još više energije, volje i želje da se društvo u kojem živimo razvije u društvo slobodno od patrijarhata, diskriminacije i rodno uvjetovanog nasilja. Težimo društvu koje će imati nultu toleranciju na nasilje nad ženama i ostalim isključenim članicama/ima društva, društvu u kojem će mogućnosti za sve biti jednake, bez obzira na spol, rod, dob, rasnu i etničku pripadnost, religiju i seksualnu orijentaciju. Težimo društvu u kojem će individualna opredjeljenja biti osnovne vrijednosti.

Nastavljamo sa svojim brojnim aktivnostima, ali i novim idejama i projektima/programa za koje vjerujemo kako će pridonijeti zaštiti prava žena žrtava svih oblika nasilja te prevenciji nasilja. Za pozitivne promjene zalagati ćemo se kroz osnaživanje žena, institucija i javnosti, edukacijom mladih, organizacijama civilnog društva, istraživanjima, izdavaštvom i sustavnim javnim zagovaranjem zalažući se za pozitivne promjene.

Početak 2013. godine nastavljamo s razvijanjem web stranice „Sigurno mjesto“, web stranice namijenjene ženama žrtvama svih oblika nasilja, prvoj takvoj stranici u Hrvatskoj. Osnovni ciljevi web stranice *Sigurno mjesto* su olakšavanje ženama žrtvama bilo kojeg oblika nasilja nalaženje pomoći i podrške, na način da se na jednom mjestu obuhvate sve potrebne informacije za prijavu nasilja ili u donošenju odluke za izlazak iz nasilja, kao i unaprjeđenje razmjene informacija između različitih tijela i institucija sa organizacijama civilnog društva. Web stranicom želimo olakšati ženama žrtvama nasilja dostupnost informacija koje im mogu olakšati proces prijavljivanja nasilja, proces odluke o prijavi nasilja ali i informacije kojima će kvalitetnije znati zaštititi svoja prava. Web stranicu ćemo prevesti na engleski jezik, a u planu je da je učinimo dostupnom slijepim i slabovidnim ženama.

Nastaviti ćemo i s kampanjom „U tri klika biraj život bez nasilnika“ koja ima za cilj upravo promociju web stranice „Sigurno mjesto“. U kampanju ćemo i dalje uključivati brojne poznate osobe kako bi informacija o postojanju web stranice došla do što većeg broja građana/ki. Organizirati ćemo i niz događaja vezanih za kampanju, koji će doprinosti povećanju vidljivosti.

Budući da je 29.11.2012. godine donesen Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja te da bi njegova kvalitetna primjena izuzetno doprinijela poboljšanju kvaliteti života žrtava seksualnog nasilja raditi ćemo na razvijanju projekata i programa koji će se fokusirati na

edukaciju o provedbi protokola za sve relevantne aktere kao i razvijanje programa za praćenje provedbe.

Centar za žrtve seksualnog nasilja nastavlja s radom zahvaljujući programu koji financiraju brojni donatori, kao što su Global Fund for Women, Ministarstvo socijalne politike i mladih (nekadašnje Ministarstvo zdravstva i socijalne politike) i Grad Zagreb. Također, nastavljamo razvijati rad Centra i širiti usluge, poput primjerice pomoći u učenju.

ZAHVALJUJEMO

Rad Ženske sobe u 2012. godini su podržale/i:

Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva, Europska unija, Global Fund for Women, Ministarstvo socijalne politike i mladih, Grad Zagreb – Gradski ured za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, , Grad Zagreb – Gradski ured za odgoj, obrazovanje i šport, Grad Zagreb – Ured gradonačelnika – Služba za promicanje ljudskih prava, ravnopravnost spolova, odnosa s nacionalnim manjinama i vjerskim zajednicama i razvoj civilnog društva, Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade RH, Ured za udruge Vlade RH, Foundation Open Society Institute.

Zahvaljujemo **Koraljki Dilić** na sjajnoj medijskoj promociji koju je osigurala Ženskoj sobi, na neiscrpnj pozitivnoj energiji i na beskrajno originalnim idejama!

Zahvaljujemo **Nikoli Strelaru** na neiscrpnom strpljenju, razumijevanju i konstantnom smiješku te na izvrsnom dizajnu web stranice sigurnomjesto.hr!

Zahvaljujemo **Meritas**-icama koje su nam poklonile svoju pjesmu kao podršku kampanji „U tri klika biraj život bez nasilnika!“

Zahvaljujemo **Žanu Jakopaču** i **Jeleni Radan** na idejama, energiji i volji da pridonese suzbijanju nasilja nad ženama!

Zahvaljujemo i **Teu Periću** i **Ivici Skoki** koju si osmislili i dizajnirali majice „Čuvaj snagu za nježnost!“ i „Alergični na nasilje!“ i na taj način podigli svoj glas protiv nasilja nad ženama!

Zahvaljujemo **Sonji Šarunić** što nas prati na svim javnim akcijama i daje svoj glas kampanji „u tri klika biraj život bez nasilnika!“!

Zahvaljujemo našim dobrim vilenjacima **Goranu, Toniju i cijelom timu Sve 5**, na suradnji, strpljenju, podršci i redovitoj opskrbi smijehom.

Prilog 1. Struktura Ženske sobe u 2012. godini

Struktura Ženske sobe uključuje:

Skupštinu Ženske sobe, koja je najviše izborno i programsko tijelo, a uključuje sve redovne članice i članove Ženske sobe;

Upravni odbor je upravljačko tijelo koje uključuje 5 neovisnih osoba koje rade na području zaštite ljudskih prava, te predsjednicu Koordinacijskog tima;

Koordinacijski tim je izvršno tijelo koje uključuje koordinatorice programa Ženske sobe;

Radni tim koji radi na programima i projektima Ženske sobe, a obuhvaća sve članice koje sudjeluju u radu Ženske sobe, uključujući volonterke i volontere. Popis članica i članova Ženske sobe nalazi se u prilogu br.2.

Slika 3. Struktura Ženske sobe u 2012.godini

Prilog 2. Popis članica i članova Ženske sobe, članica Upravnog odbora i Koordinacijskog tima u 2012. godini.

Članice Ženske sobe (redovne):

Maja Mamula, Maja Vukmanić, Paula Zore, Dalibor Stanić, Antonija Hojt, Jelena Poštić, Voljana Kapelina, Ida Šamanović, Ksenija Maslo, Dunja Bonacci Skenderović, Jasna Belamarić, Miroslava Đuretek, Ivana Dijanić Plašč, Lada Bonacci, Iva Žegura, Koraljka Vlajo, Nera Komarić, Petra Ćus, Slobodanka Poštić, Vanja Oštrić, Siniša Vujić, Anamaria Droždan-Kranjčec.

Članice i članovi Ženske sobe (pridružene/i):

Rada Borić, Đuro Vandura, Ivana Jurišić, Asja Zenko, Amir Hodžić, Maja Kolega, Ingrid Marton, Ula Marton, Sanja Milivojević, Boris Krstinić i Jelena Levak.

Članice Upravnog odbora Ženske sobe:

- ⊕ M A Željka Jelavić, etnologinja, predsjednica Centra za ženske studije
- ⊕ Sanja Cesar, psihologinja, CESI
- ⊕ Neda Pavić, pravica, zamjenica Županijskog državnog odvjetnika u Zagrebu
- ⊕ Vesna Majher, gradska zastupnica
- ⊕ Željka Barić, ravnateljica doma za djecu i odrasle – žrtve obiteljskog nasilja „Duga“
- ⊕ dr.sc. Maja Mamula, psihologinja, koordinatorica Ženske sobe

Članice Koordinacijskog tima Ženske sobe

1. Maja Mamula, predsjednica Koordinacijskog tima (osoba ovlaštena za zastupanje)
2. Maja Vukmanić, voditeljica Centra za žrtve seksualnog nasilja (osoba ovlaštena za zastupanje)
3. Paula Zore, voditeljica financija i ureda (osoba ovlaštena za zastupanje)

Prilog 3. Popis volonterki i volontera Ženske sobe i odrađenih sati tijekom 2012. godine

	Ime i prezime	Broj volonterski odrađenih sati
1.	Josipa Tukara	182
2.	Lorena Mičik	57
3.	Ivana Kalčić	37
4.	Jelena Šeler	23
5.	Tea Juretić	22
6.	Tajana Vlajsavljević	21,5
7.	Mirela Korenić	21
8.	Marija Lolić	15
9.	Zrinka Penović	10
10.	Nikolina Brzica	8,5
11.	Mensura Juranović	7
12.	Iva Žutić	4
13.	Lana Žigjic	5
14.	Marina Švagelj - Jažić	5
15.	Marina Marić	2
16.	Antonia Krajina	2
17.	Lana Gjurić	2
18.	Petra Dražić	2
19.	Marina Damjan	2
20.	Kristina Barišić	2
21.	Ana Tolanov	2
22.	Iva Čarapina	2
23.	Dina Bošnjak	2
24.	Nina Kolman	2
25.	Zrinka Zovak	2
26.	Iva Hrestak	2
	Total:	442

Od srca se zahvaljujemo i svima koji ovdje nisu spomenuti, a podržavali su nas u našim brojnim projektima i nesebično nam podarili svoje vrijeme i energiju.